

Đại dịch Covid-19

Kinh tế Việt Nam

Hà Nội-Tp HCM, 10/09/2020

Bảo dịch Covid-19 & Hệ lụy với thế giới

- Tác động: đảo lộn mọi khía cạnh đời sống con người; vô cùng nghiêm trọng (10/9: >27 tr. nhiễm & 900K chết. KTTG 2020 suy thoái nặng nề IMF: -4,9%, WB: -5,2%; ¼ việc làm bị ảnh hưởng...) Kinh tế: cả cung (SXKD đình trệ; chuỗi giá trị đứt gãy), cả cầu (TN giảm) + tâm lý “lo sợ”/“cẩn trọng” + biện pháp “cách ly địa giới”, “giãn cách xã hội”)
- CS giải cứu: chưa từng có tiền lệ (qui mô & phạm vi; trao quyền, kích hoạt “luật thời chiến”; xử lý giữa chống/khống chế dịch & nói lỏng “bế quan tỏa cảng” duy trì SXKD,...)
- Hồi phục: Khó đoán định (dịch đến đâu: quốc gia & thế giới; vắc xin & phổ cập; hiệu quả hỗ trợ..?). **V, U, W, L** hay **V choãi** (“Nike”)?
Dự báo 6-7/2020: Phục hồi 2021 yếu hơn (IMF: 5,4% so với 5,8% trước đó)

Fortune 500: Hơn ½ CEO cho rằng kinh tế trở lại như trước dịch chỉ vào quý 1/2022.

Bão dịch Covid-19 & Hệ lụy với thế giới

■ Xu thế lớn (mega-trends)?

1. Địa - chính trị: Sự nổi lên của ko ít quốc gia & sự “đi xuống” tương đối của các nước phát triển. Va đập đơn cực - song cực/đa cực; Covid-19 đẩy đối đầu Mỹ - Trung “tất tay” hơn (?).
2. Toàn cầu hóa, hội nhập: FTAs & Sự chi phối chính trị đ/v ktế (dài hạn?!)
3. CMCN 4.0 và công nghệ số: Covid-19 như chất “xúc tác.
4. Đô thị hóa & CM tiêu dùng: Xanh, an toàn, nhân văn, cá tính. Covid-19 “đẩy” lên, thêm “sự cẩn trọng”

Hàm ý: Sự dịch chuyển mạng SX/chuỗi giá trị toàn cầu GVCs?

- Lợi thế so sánh theo chi phí lao động, vận chuyển, và cả tiện ích dịch vụ kết nối
  - Xử lý thông tin, dữ liệu cùng dịch chuyển tài năng
  - Công nghệ lõi & vai trò hàng hóa chiến lược (thực phẩm; đồ y tế...)
  - Đối tác tin cậy
5. Tài chính-tiền tệ: Fintech, tiền kỹ thuật số & vị thế của USD?
  6. Biến đổi khí hậu: Năng lượng mới và cạnh tranh nguồn lực (như nước).

Bảo dịch Covid-19 & Hệ lụy với thế giới

Song với nhiều rủi ro, bất định

Gián đoạn/vỡ nhịp xu thế?

- Toàn cầu hóa & hội nhập
- GVCs/Mạng SXKD
- Chuyển đổi số

Va đập địa-chính trị & cuộc chiến TM/công nghệ. Chủ nghĩa dân túy & bảo hộ; Chuẩn mực dịch chuyển dữ liệu. Thiên tai; dịch bệnh

Bức tranh kinh tế VN & triển vọng

Tác động Covid-19 là rất tiêu cực. Lý do:

- Nỗ lực chống dịch và phải thực thi “giãn cách xã hội” (tháng 4; cuối tháng 7-tháng 8 ở một số tỉnh thành)
- Độ mở cao, tăng trưởng phụ thuộc nhiều vào TM, FDI, du lịch quốc tế, trong khi các đối tác chính (2020: US -8,0%, EU -10,2%, TQ 1,0%...) lại hứng chịu tổn thất lớn vì covid-19
- Nhiều công ty/DN tham gia vào các chuỗi giá trị toàn cầu (GVCs) và mạng SX khu vực, song lại bị đứt gãy

Bức tranh kinh tế VN & triển vọng

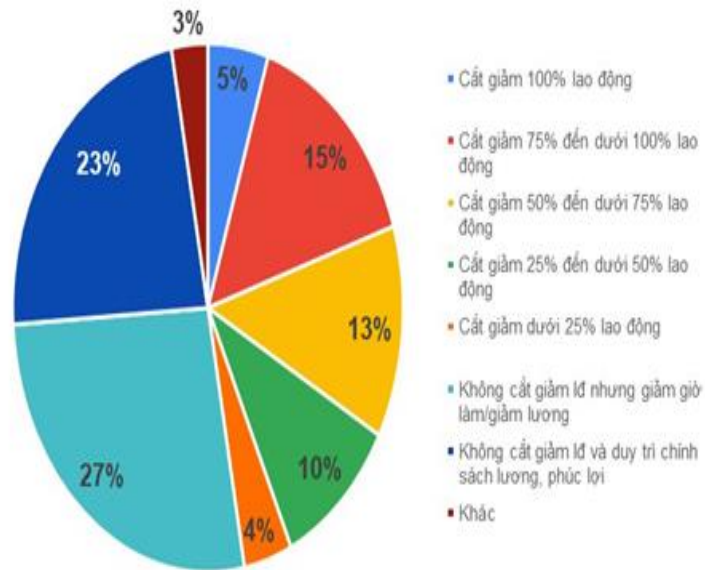

Bức tranh kinh tế

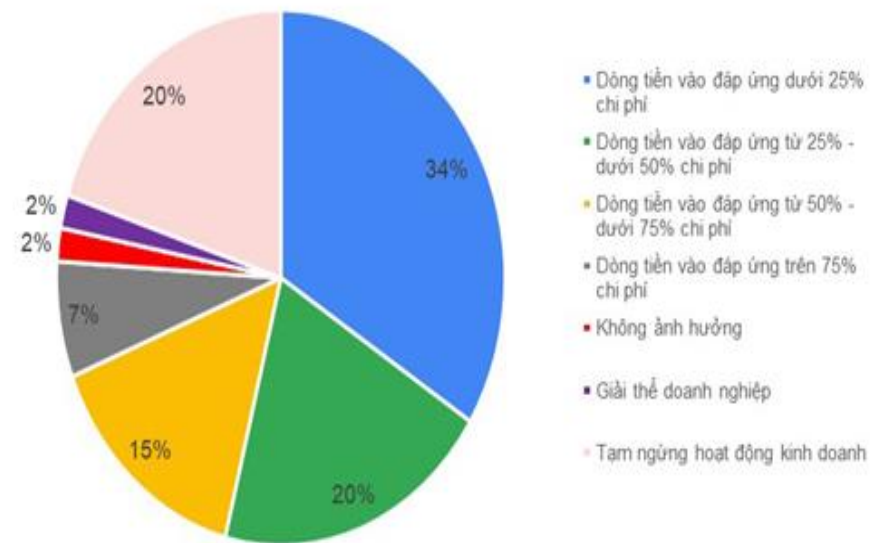
- Tác động hầu khắp các lĩnh vực/ngành nghề. Khoảng 23% tổng tín dụng có vấn đề do Covid-19.
- Ipsos (tháng 5): 90% người Việt giảm thu nhập
- MOLISA (tháng 7): 30,8 triệu LĐ người bị ảnh hưởng (mất việc, thu hẹp giờ làm, giảm thu nhập). Tỷ lệ lao động có việc làm giảm mạnh nhất trong 10 năm
- Khảo sát đầu tháng 5 GSO (126K DN): 86% bị ảnh hưởng đáng kể
- Khảo sát Ban IV Kte tư nhân, đầu tháng 9: 2% giải thể; 20 % dừng hoạt động; 76% không cân đối đc thu - chi. Chỉ 2% tạm thời chưa bị ảnh hưởng

Bức tranh kinh tế VN & triển vọng

CS đ/v người lao động của DN

Dòng tiền của doanh nghiệp

Bức tranh kinh tế VN & triển vọng

	6 tháng (%)	Ghi chú
Tăng trưởng GDP (NN/CN/CN chế biến/Dịch vụ)	1.81 (1.72/2.71/4.96/-1.76)	Q1: 3.8%; Q2: 0.36%. Thấp nhất trong 3 thập niên
Lạm phát bình quân (CPI)	4.19	
Mức tăng tổng đầu tư (danh nghĩa)	3.4	Khoảng 33% GDP
FDI (mức tăng cam kết/giải ngân)	(-15.1/-4.9)	USD 15,7 tỷ/USD 8,7 tỷ (Singapore; TQ; Taiwan; Hongkong; HQ; Nhật Bản,...)
Mức tăng TM hàng hóa (XK/NK)	-2.1 (-1.1; -3.0)	USD 238,4 tỷ Cán cân TM: USD 4 tỷ
Mức tăng tổng bán lẻ (real)	-5.3	
Mức tăng khách du lịch quốc tế	-55.8	3,7 triệu lượt người
Mức tăng vận chuyển (hành khách/hàng hóa)	(-27.3/-8.1)	

Bức tranh kinh tế VN & triển vọng

■ Dấu hiệu tích cực & khó khăn tiếp tục

- PMI: 32,7 tháng 4; 42.7 tháng 5; 51.1 tháng 6; < 50.0 tháng 7 & tháng 8
- Tổng bán lẻ tháng 6, tháng 7 tăng so tháng trước; tháng 8 giảm so tháng 7. Chung 8 tháng (loại trừ giá): - 4,5% (cùng kỳ 2019: 9,5%).
- Giá trị XK hàng hóa tháng 6 tăng 9.5% so với tháng 5; tháng 8 tăng 6,5% so tháng 7. Chung 8 tháng tăng 1,6%(NK giảm 2,2%. Xuất siêu 11tỷ USD)
- Vận chuyển HK & HH: 13,4% và 7,3% so với tháng 5 (Hàng không nội địa tháng 6, 7 đạt hơn mức trước Covid19). Tháng 8: -19,3% & - 3,4% so tháng 7. Chung 8 tháng:- 29,3% & - 7,3% (cùng kỳ 2019: 10,4% & 8,8%)

Bức tranh kinh tế VN & triển vọng

- Dự báo tăng trưởng (đến đầu tháng 9): Khó khăn hơn, cả ở phía trước
  - WB (cuối tháng 3): 4.9% 2020 & 7.5% 2021
(đầu tháng 7): 2.8% 2020 & 6.8 2021 (KB cơ sở); 1.5% & 4.5% (KB xấu)
  - IMF (cuối tháng 6): 2.7% 2020 & 6.6% 2021
  - ADB (giữa tháng 6): 4,1% 2020 & 6,8% 2021
  - MPI (2 KB tháng 5): 3.6% - 4.4% & 4.5% - 5.0% 2020
(đầu tháng 9): 2,0% – 2,5% 2020 và 6,0% – 6,5% 2021
  - CIEM (2 KB tháng 7): 2.1% & 2.6% 2020
  - BIDV (3 KB tháng 7): 3.0%; 4.0% & 1.5% 2020
  - VERP (2 KB tháng 7): 3,8 và 2,2 2020
  - **Nhìn nhận CP:** tháng 5 phần đầu đạt (có thể trên) 5%. Đầu tháng 7: Nỗ lực từ 3% - 4%; tháng 9: 2% - 3% (khó khăn hơn: mức dương)

Hiệu lực của những nỗ lực chung

Nỗ lực Chính phủ

- Kịp thời, quyết liệt và chủ động (cả trong chống dịch với chi phí thấp + ban hành CS hỗ trợ: Chỉ thị 11; NQ 41; NQ 42...tháng 3 & 4).
- Số 1 là không chế dịch; đi trước nhiều quốc gia, từ cuối tháng 4: bỏ "giãn cách XH" + Dập dịch đợt 2 tháng 8. ***"Mở cửa lại" kinh tế là biện pháp quan trọng nhất giúp SXKD duy trì, cầm cự và có thể phục hồi***
- Hỗ trợ sản xuất kinh doanh, nhưng duy trì/không phá vỡ ổn định kinh tế vĩ mô
- Bám sát tình hình, lắng nghe DN, xây dựng kịch bản khác nhau, kể cả xấu nhất, để có phương án xử lý thích hợp nhất có thể

Hiệu lực của những nỗ lực chung

Các chính sách hỗ trợ lần 1	Kết quả
<p><u>Giải pháp an sinh xã hội:</u> 62K tỷ VNĐ, khoảng 20 triệu</p> <p><u>Giải pháp tiền tệ:</u> NHNN hạ lãi suất điều hành 2 lần (1,5 điểm %)+ NHTM giãn, hoãn, khoan nợ (2 triệu tỷ VNĐ) + gói tín dụng > 700.000 tỷ VNĐ với lãi suất ưu đãi 0,5-2,5 điểm % + giảm phí dịch vụ</p> <p><u>Giải pháp tài khóa:</u> Giãn hoãn nộp thuế, tiền thuê đất ("phủ" 98% số doanh nghiệp & giá trị 180K tỷ VNĐ) + miễn, giảm một số thuế, phí</p> <p><u>Giải pháp thúc đẩy đầu tư công:</u> đẩy nhanh giải ngân vốn chưa "tiêu" năm 2019 và vốn kế hoạch 2020, 700K tỷ VNĐ.</p> <p><u>Các giải pháp đi kèm:</u> Truyền thông, minh bạch thông tin + Cải cách hành chính, hoàn thiện chính phủ điện tử, nhất là các cổng dịch vụ công</p>	<p>Tốc độ thực hiện nhìn chung chậm</p> <p>Tiếp cận các "gói" hỗ trợ khó khăn; tác động thiết thực còn hạn chế</p> <p>www.shoptranhtreotuong.com www.shoptranhtreotuong.com www.shoptranhtreotuong.com</p>

Hiệu lực của những nỗ lực chung

Nỗ lực doanh nghiệp

Vươn lên trong khó khăn	Kết quả
<p><u>Cắt giảm chi phí</u>: Từ “ngủ đông” đến giữ lại phần “core” nhất (hoạt động, nhân sự) + Duy trì quan hệ/tìm hiểu đối tác & thị trường (mới)</p> <p><u>Chuyển đổi mô hình kinh doanh</u>: Cách thức mới tương tác nhân viên, khách hàng, thị trường (nhờ công nghệ số). Lập “phòng tác chiến” xử lý nhanh</p> <p><u>Chuyển đổi sản phẩm</u>: nhu cầu thị trường (mặt hàng thiết yếu...); gắn với xu thế tiêu dùng</p> <p><u>Bám thông tin (dịch bệnh), tìm cơ hội</u>: Tiếp cận thị trường ngay khi có điều kiện + khai thác thị trường trong nước</p> <p><u>Tận dụng CS nhà nước</u>: Tiếp cận các gói hỗ trợ + đầu tư phát triển hạ tầng</p>	<p>DN Việt ko phó mặc “số phận”. Không ít vượt khó; tạo tiền đề bước phát triển tiếp theo.</p> <p>Song nhìn chung chưa là chưa đủ do “sức” có hạn (nhất là SMEs)</p>

Bước đi hiện thời và tiếp theo

Đất nước

- Tiếp tục thực thi hiệu quả CS hỗ trợ cùng các biện pháp bổ sung (như kéo dài thời hạn xử lý nợ và đóng thuế, phí; giảm thuế, phí cùng hỗ trợ một số cty/tập đoàn lớn)
- Xem xét “gói” kích thích/hỗ trợ lần 2 tính đến cả năm 2021 (VN vẫn còn ít nhiều nguồn lực để thực hiện)
- Đẩy mạnh cải cách cơ cấu thích ứng với các xu thế phát triển mới
- Tận dụng lợi thế các FTAs & chiến lược đầu tư nước ngoài trong dịch chuyển GVCs
- Quan tâm đến quản trị rủi ro và sự bất định; đảm bảo khả năng chống chịu của nền kinh tế

Bước đi hiện thời và tiếp theo

CS & Cải cách đến 2019	Bước tiếp
Ổn định kinh tế vĩ mô (từ 2011)	"Gói" kích thích/hỗ trợ lần 2 (!) đồng thời đảm bảo khả năng chống chịu của nền ktế
Cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh (đặc biệt từ 2014)	Đẩy nhanh cải cách hành chính và xây dựng CP điện tử/CP số
Tái cấu trúc nền kinh tế (DNNN; TC-NH; Đầu tư công)	Chú trọng cả phát triển khu vực tư nhân cùng khu vực nông nghiệp, du lịch, và một số cụm liên kết ngành.
Hội nhập quốc tế sâu rộng (TPP/CPTPP; EVFTA: AEC và RCEP; một số FTAs song phương, ...)	Thực thi hiệu quả (CPTPP từ 1/2019 & EVFTA từ 8/2020). RCEP: ký kết cuối 2020? Thu hút FDI chất lượng, nhất là các TĐ/Cty hàng đầu trong xu thế dịch chuyển GVCs
Thúc đẩy năng suất & sáng tạo/Startups (nhất là từ 2015)	Mobile money, Fintech; Chương trình CDS Quốc gia (6/2020); Chiến lược/Chương trình AI (?); Các trung tâm sáng tạo mới....

Bước đi hiện thời và tiếp theo

Doanh nghiệp: 8 “học”

- Tìm kiếm cơ hội kinh doanh (lợi thế so sánh & cam kết FTAs; sự phát triển/dịch chuyển GVCs và các lĩnh vực, ngành nghề mới)
- Kết nối cùng chấp nhận cạnh tranh: Thị trường (tiêu chuẩn cao) và đối tác
- Sáng tạo & chuyển động cùng CMCN 4.0 (SP mới, giải pháp đi kèm & tương tác khách hàng; Kỹ năng; *Phương thức SXKD*: “thông minh hóa” quản trị & quy trình SXKD, “tối ưu hóa” chuỗi cung ứng; Chuyển đổi số)
- “Đối thoại & ứng xử theo luật pháp” (đảm bảo hợp đồng kinh doanh và bảo vệ quyền lợi)
- Huy động vốn trong một TT tài chính đa dạng, phức hợp, tinh xảo
- Quản trị sự bất định/rủi ro
- Đồng hành CP (nắm bắt CS, cải cách hiện hành và sắp tới; Đối thoại). Nhà nước và DN là bạn đồng hành đáng hoàng, minh bạch.
- Xây dựng thương hiệu, trách nhiệm xã hội

Thay lời kết

“Trong nguy có cơ”

**Tinh thần “thời chiến”: quyết liệt, khẩn trương, linh hoạt
“Tư duy lại, Thiết kế lại, Xây dựng lại” trong một TG đổi thay**

Nhìn ra xu thế	Tận dụng lợi thế	Đau đầu sáng tạo	Chia sẻ, kết nối	quản trị rủi ro
				